

DAVID GRUBER:
**JAK SE
EFEKTIVNĚ
UČIT CIZÍ
JAZYK**

(1. VYDÁNÍ)

FREMSPRACHE EFFEKTIVER STUDIEREN

• JAK SE PŘINUTIT • JAK NEPŘESTAT • JAK VYTRVAT •
ČESKO-NĚMECKÁ SIMULTÁNNÍ ČETBA

David Gruber

Fremdsprache effektiver studieren

Jak se efektivně učit cizí jazyk (česko-německá verze)

© David Gruber 1992 - 2013

Übersetzung: Jana Hladová a David Gruber

Alle Rechte vorbehalten. Jedes Kopieren oder Vervielfältigen ist ohne schriftliche Genehmigung verboten.

Autorská práva vyhrazena. Jakékoliv kopírování nebo množení bez písemného svolení je zakázáno.

Jak co nejvíce vytěžit z dvojjazyčné e-knihy

Kromě tohoto úvodu už je celá tato e-kniha psána dvojjazyčně. Konkrétně – je psána německo-česky. Na začátku určité stánky je německý text, který zabírá určitou přiměřenou část této stránky; zpravidla nějakou kapitolku, jednu delší nebo více kratších. Kdyby některá jedna kapitolka svým rozsahem hrozila „přetečením“ na další stánku e-knihy, je přerušena, zpravidla na konci odstavce. Čtenář(ka) e-knihy tak má jistotu: Co je na určité stránce německy, to je na stránce bezprostředně následující přeloženo česky.

Je to přeloženo doslova?

Samozřejmě že ne. Základní pravidlo zkušených překladatelů zní: „Překlad je buď přesný, anebo dobrý.“ Zdejší překlad má veškerou ctižádost být dobrý (i když překládání z jazyka do jazyka není matematika – a tudíž zde neexistuje jedna jediná jednoznačná správnost a někomu ze čtenářů jistě může jiná překladatelská formulace připadat vhodnější ☺).

Překlad tudíž není přesný. Českou frází „už mi to leze krkem“ nelze správně překládat do němčiny s použitím slovesa „lézt“, tj. „klettern“, „kraxeln“ nebo „kriechen“. Správný překlad zní „es hängt mir zum Hals heraus“.

Tento fakt je vám jistě znám. Nicméně, pro jistotu jej připomínám. Příliš často jsem se totiž na svých kurzech „expresní němčiny nebo angličtiny pro zaneprázdněné věčné začátečníky“ setkával s tímto jevem: Čtenář dvojjazyčného textu četl německý text; najednou zjistil, že nezná jedno německé slovo třetí zleva ve druhém řádku. Odpočítal taktéž třetí slovíčko zleva ve druhém řádku českého ekvivalentního textu,; přesvědčil se, že dané české slovo následuje po stejné předložce nebo stejném slovesu jako v německém textu – a naučil se to špatně. Nebo třeba protestoval: „Tady nevím, co je to německy „es hängt“, v českém textu je „to leze“ – a to je mi nějaké divné. Ve slovníku je, že „hängen“ je viset a „lézt“ je kriechen. Jak to je, pane učiteli? Asi je tady v té knížce chyba...“

Takže – rada první – nelpěte na doslovnosti překladu. Mnozí z vás se nad touto radou pousmějí – ale pro jistotu ji zde uvádím.

Jak číst?

Naprostý němčinový začátečník může začít číst český text, a občas se pro zajímavost podívat, jak to je německy. Skočí tedy na příslušné místo německého ekvivalentního textu, podívá se, a pak zase jde zpátky.

Nicméně platí, že pro naprosté začátečníky simultánní četba spíše není. Naprostý začátečník může jistě přečíst celý český text, který mu pomůže ve studiu psychologicky, z hlediska technik studia. z hlediska studijního time managementu atd.

Kdo se cítí už alespoň mírně pokročilý, pro toho má tato e-kniha maximální užitek. Naučí se o technikách studia, plus zároveň si významně procvičí a rozšíří německou slovní zásobu. Začíná totiž vždy číst německý úsek – a jen když neví, tak se podívá do českého ekvivalentu o stránku dále. A pak se zase hned vrátí a čte německy.

Kdy jste tak akorát mírně pokročilí, abyste mohli výše popsany způsob bez velkých obtíží praktikovat?

Na to není jednoznačná odpověď. Někdo po týdnu intenzivního studia němčiny, někdo po několika měsících extenzivnějšího studia. Jediná rada je: zkuste, uvidíte. Pokud by nahlížení do českého ekvivalentu bylo tak časté, že vám to zcela zkazí požitek z učení (tj. třeba více než třikrát na každém řádku textu), počkejte ještě, studujte němčinu běžným způsobem – a zkuste simultánní četbu zase za čas.

Na druhé straně – i delší dobu po začátku vašeho běžného studia němčiny bude **počátek** vaší simultánní četby poněkud krušný. Ale opravdu jen počátek. Řada slovíček se totiž opakuje. Osobní zájmena, předložky, spojky, pomocná slovesa asi nejčastěji; avšak opakují se i významová slova. A tak čtenář, který se na prvních stránkách dívá do českého ekvivalentu dvacetkrát na jedné stránce, se někde uprostřed e-knihy dívá třeba už jen pětkrát. Prostě – už se mimovolně naučí. Zvykl si.

Než jsem začal efektivnímu studiu cizích jazyků učit jiné lidi, pochopitelně jsem sestudoval všechno možné, co jen bylo v knihkupectvích a knihovnách o tomto tématu dostupné. Hovořil jsem s řadou vynikajících odborníků. Na jeden takový rozhovor si vzpomínám, byl na začátku devadesátých let s vedoucím sekretariátu ministra kultury ČR. Onen člověk mi sdělil:

„Nejpohodovější učebnice němčiny, kterou jsem zažil, pocházela ještě z dob první republiky ČSR z třicátých let. Byly v ní běžné lekce na různá témata, jak si to asi každý dovede představit. Když se určité německé významové slovíčko vyskytlo v nějaké lekci v této učebnici poprvé, mělo za sebou v závorce jedničku. Takto: (1). Při dalším výskytu kdekoliv dále mělo dvojku – (2) – a tak to pořád stoupalo až do patnáctky při patnáctém výskytu. Pak už to bylo bez čísla. Student se učil, lekci za lekcí, a věděl toto: Teď jsem narazil zase na určité významové slovíčko, má v závorce už hodnot nad deset – a já si jím stále nejsem jistý. Proto se na ně zaměřím, párkrát si je zamemoruji, dám do souvislosti nebo prostě použiji na ně nějaký jiný paměťový tip a trik... Takto věnoval student výběrově svůj drahocenný čas a energii právě tomu, co bylo nejvíce zapotřebí.“

Shrnuji tedy radu číslo dvě: Nejefektivnější postup je tento: Začněte číst německý text (je také vždy o stránku před svým českým ekvivalentem). Při neznalosti dočasně skočte na ekvivalentní českou pasáž. Promyslete daný poznatek, vštěpte do paměti (návod na paměťové dovednosti zde bude dále). Odolejte pokušení zůstat u českého textu déle, než je nezbytně nutné. Vraťte se do německé části, i když je to jistě větší fuška než číst česky. A při další jazykové nejasnosti dočasný odskok opakujte.

Ale už jste jistě nedočkaví na vlastní německý text – nebudu proto zdržovat. A až budete spokojeným, dobře vydělávajícím a vyrovnaným Čechem pracujícím v Německu nebo obchodujícím s Němci (Rakušany, Švýcary), napište mi v e-mailu pár řádek...

Palce drží

David Gruber

září 2013

Einleitung

Eine vernünftige Beherrschung einer fremden Sprache basiert auf harter Arbeit und Verzicht. Wer behauptet, daß man es umgehen kann, dem geben wir nicht recht. Die Mühe, manchmal auch sehr hart, läßt sich allerdings in einen viel kürzeren Zeitraum zusammendrücken, als es bis jetzt der Fall war. Und man kann mit einem Lächeln auf den Lippen, mit Feuer, Begeisterung und Lust fortschreiten, wie bei der angenehmsten Tätigkeit. Um zehnmals größeren Nutzen als der andere zu erreichen, brauche ich nicht zehnmals schneller zu sein. Es reicht mir um ein Härchen schneller zu sein als der schnellste von meinen Konkurrenten. In der Fachliteratur gibt es viele Methoden. Wenn wir nicht aufhören ist fast jede wirksam. Hören wir auf, hilft keine. In jedem von uns ist eine große Menge von Motivation. Wir spüren sie gut bei der Begegnung des herrlichen Lebens im Ausland, sie ist wie verloren, wenn wir über dem Lehrbuch mit aufreibendem Drill sitzen. Aber sie ist nicht verloren. Sie ist nur erloschen. Man braucht ab und zu ein bißchen Unterstützung von außen, um sie zu entflammen.

Úvod

Slušné zvládnutí cizího jazyka je vždy podloženo tvrdou prací, odříkáním. Kdo tvrdí, že se to dá obejít, s tím nesouhlasíme. Námaha, nejednou krutá, se však dá stisknout do mnohokrát kratšího období, než bylo dosud běžné. A dá se podstupovat s úsměvem na rtech, zápalem, nadšením a chutí jako ta nejpříjemnější činnost. Abych měl z něčeho desetkrát větší užitek než jiný, nemusím být desetkrát rychlejší, Stačí být o chloupek rychlejší než nejrychlejší z mých konkurentů. V odborné literatuře je mnoho metod. Nepřestaneme-li, téměř každá je účinná. Přestaneme-li, nepomůže žádná. V každém z nás je velká hora motivace. Cítíme ji dobře při setkání s nádherným životem v cizině, je jakoby ztracená, když sedíme nad učebnicí s úmornými drily. Ale ztracená není. Jen vyhaslá. Člověk občas potřebuje trochu pomoci zvenčí, aby si ji zažehnul.

Wie kann man schnell eine fremde Sprache lernen?

Diese Studie ist für die Interessenten bestimmt, die sich zum Beispiel folgende Fragen stellen und die sich mit folgenden Gedanken tragen.

Mein Freund lädt mich zu ihm ins Ausland ein und ich kann seine Sprache nicht. Oder es ist schon lange her, als ich die Sprache lernte - inkonsequent - und habe alles schon vergessen. Ich will mich dort nicht blamieren und will mir auch nicht peinlich verkommen. Ich will mich wenigstens in den üblichen Dingen verständigen.

Unser Unternehmen knüpft eine internationale Kooperation an. Ins Ausland werden dienstlich nur diejenigen fahren, die fremde Sprachen gut beherrschen.

Inserate für attraktive Stellen ohne gute Deutsch - oder Englischkenntnisse bzw. beides gibt es in unseren Zeitungen immer weniger.

Wenn schon mein Beruf abgeschafft wurde, muß ich mich umschulen lassen. Und wenn schon, dann auf dem Gebiet, wo das größte Einkommen zu erwarten ist. Es gibt wenige Dinge, die so ein hohes und sicheres Einkommen versprechen, wie eine ausgezeichnete Kenntnis einer fremden Sprache.

Ich will um die Welt reisen und dafür noch Geld verdienen.

Ich bin Student und habe endlich die Möglichkeit, ohne große Protektion, an einer der besten Weltuniversitäten zu studieren. Nur eines ist notwendig - das Aufnahmegespräch in der fremden Sprache....

Jak se rychle naučit cizí jazyk?

Tato studie je určena pro zájemce, kteří si kladou například následující otázky a obírají se následujícími myšlenkami:

Kamarád mě zve k sobě do ciziny, a já z jeho jazyka neumím nic.

Nebo jsem se učil kdysi dávno, nepořádně, a všechno jsem už zapomněl. Nechci tam udělat ostudu a vypadat trapně. Chci se domluvit alespoň v základních věcech.

Náš podnik navazuje mezinárodní spolupráci. Do ciziny se služebně dostanou jen ti, kteří budou dobře ovládat cizí jazyky.

Inzeráty na atraktivní místa bez dobré znalosti němčiny, angličtiny nebo obojího se už v našich novinách přestávají vyskytovat.

Když už mou profesi zrušili, musím se rekvalifikovat. Když už tak do oboru, který slibuje největší zisky. Máloco slibuje zisky tak vysoké a tak jisté, jako výtečná znalost cizího jazyka.

Chci procestovat svět a ještě si za to nechat zaplatit.

Jsem student a mám možnost konečně i bez velké protekce studovat na jedné z nejlepších světových universit. Jen jedině je třeba - udělat pohovor z cizího jazyka...